

Napisne akcije

Zadnji dogodki na Koroškem so dokaz, da zlasti mlajša generacija koroških Slovencev nikakor ni zadovoljna z obstoječim stanjem in uporablja najrazličnejše načine, da bi javnost opozorila na številne nerešene narodne in socialne probleme.

Pred nekaj dnevi so neznanci ponoči prečrtali cestne table z nemškimi krajevnimi imeni v okolici Klöpinskega in Zablatniškega jezera. Številni tuji gostja, ki so tam na počitnicah, so se seveda zelo zmedli, vendar so na cestah našli letake v nemškem, holandskem in danskem jeziku, ki so jim pojasnili, kaj ta akcija pomeni. Na letakih je podpisano »gibanje za socialno in nacionalno osvoboditev«, zahtevajo pa popolno izvedbo avstrijske državne pogodbe v sodelovanju s prizadeto manjšino ter oblastmi v Sloveniji in Jugoslaviji. »Dokler zvezni in državni organi ne bodo poskrbeli za dvojezične napise na celotnem dvojezičnem ozemlju, bomo mi poskrbeli za to, da tudi nemških napisov ne bo več«, trdi med drugim letak. Omenjeno gibanje je tuje turiste opozorilo na dvojezični značaj Koroške ter jih seznanilo z obveznostmi avstrijske republike do slovenske manjšine, prav tako pa tudi z dvojnimi merili, ki jih Avstrija uporablja pri obravnavanju Južnih Tirolcev in koroških Slovencev.

Avstrijska policija je takoj šla na delo (vsakakor z večjo naglico kot proti tistim, ki skrunijo slovenske napise, spomenike padlim in nagrobnike) in začela zasliševati slovenske študente v Globasnici, ki v tem dvojezičnem kraju anketirajo prebivalce o njihovem socialnem in ekonomskem položaju.

Poročajo tudi, da je do podobne akcije prišlo na Gradiščanskem, kjer prebiva hrvaška narodna manjšina. Zjutraj so našli številne cestne kačipote prekrite s plakati, v katerih »Gibanje gradiščanskih Hrvatov«, zahteva izvršitev obveznosti do manjšin v Avstriji ter zlasti pravico uporabe slovenščine in hrvaščine v javnem življenju.

SPET SKRUNITVE NA KOROŠKEM

»Neznanci« so ponoči, 12. avgusta, oskrunili pokopališče v Rebrci na Koroškem, kjer so pokopane tudi žrtve nacizma. Z napisi so hoteli razžaliti tiste, ki so svoje lastno življenje darovali za svobodo.

Glasilu Narodnega sveta koroških Slovencev »Naš tednik« v zvezi s tem piše: »In kaj pravijo k temu dogodku naše pridne koroške oblasti? Vprašamo jih, če so že sploh kaj slišale o zgoraj imenovanem zločinu?! Naši dnevniki pač o tem ne vedo ničesar poročati, Molčijo kot lipov bog; kakor da jim je zmanjkalo pisalnih strojev! Toda če se pojavijo po nekaterih koroških topografskih tablah dvojezični napisi, zadostuje samo naslov ter še kakšen podnaslov in stran je polna... Ali skrunitve pokopališč?! O tem poročati se ne spleča, tu pač gre samo za pokopališče...«

Pravi vzrok napetosti v Severni Irski

Del italijanskega tiska piše o napetosti in spopadih na Severnem Irskem vedno samo kot o verskem sporu med katoličani in protestanti in proti obojim enako krivdo za to. Pri tem marsikak komentator rad še posebej ošvrkne katoliške Irce, češ da so nacionalisti; mnogi časnikarji pa prispevajo k temu še pridevnik »konservativni« ali kaj podobnega. Skoro ves italijanski tisk tudi dosledno uporablja angleški izraz Ulster za Severno Irsko. Graje se deležni katoliški Irci v »Ulstru« zlasti zaradi svoje dozdevne zahteve, da se priključi Severna Irska k Irski republiki, saj je ves čas svoje zgodovine spadala k Irski, dokler je niso od nje odtrgali Angleži ob ustanovitvi neodvisne Irske po prvi svetovni vojni. Tedaj so si proti volji irskega naroda kot dotedanji okupatorji in nosilci oblasti s pravico sile obdržali nekaj severnih irskih pokrajin in jih priključili Veliki Britaniji kot avtonomno deželo »Ulster«.

Kdo je nacionalist

Zanimivo je, da v italijanskem tisku naziva »nacionalisti« niso deležni Angleži, ki ne vrnejo irskemu narodu pokrajin, katere so mu odvzeli, ampak Irci, ki zahtevajo, da se popravi stara krivica. To zadosti jasno razodeva miselnost v velikem delu italijanske in evropske javnosti. »Nacionalist« je po tem pojmovanju tisti, ki protestira proti krivicam, ki se godijo njegovemu narodu ali narodni manjšini, kateri pripada, medtem ko ni nacionalist, ampak najbrž miroljuben in umerjen demokrat tisti, ki dela tako krivico, pa bi rad, da bi se o njej molčalo, in noče »razburjenja«, »protestov«, »fanatizma« in »spopadov«. Vsakršno protestiranje proti krivicam, mu gre — razumljivo — na živce, ker ga moti v uživanju njegovega grabeža.

Za demokratično formulo se skriva rasizem

Tak je v bistvu položaj na Irskem. Tam vladata rasizem in nadutost »vladajočega« naroda, ki se skrivata za demokratično formulo in za hotenjem po »miru in redu«, žrtve pa so Irci, ki so stoletja ostali kljub divjaškemu preganjanju s strani Angležev zvesti svojemu narodu in veri. Marsikdo v teku časa ni mogel vzdržati. Odpadel je iz strahu ali iz socialne stiske ali za kos kruha v časih umetno povzročeni lakoti. Stradanje so pogosto povzročili angleški preganjavci, ki so pregnali Irce z njihove zemlje, da bi se je polastili. Od lakote je umrlo na stotisoče Ircev, približno tri četrt irskega naroda pa se je izselilo, tako da je danes v tujini osem milijonov Ircev, medtem ko ima irska država le nekaj nad 2 milijona prebivalcev. Vseh potomcev irskih izseljencev in beguncev pa je baje kar 25-26 milijonov. Pomagali so kolonizirati Združene države in Avstralijo, Kana-

do in Argentino ali pa se izgubili kot proletariati v angleških in škotskih industrijskih mestih.

Irci so se naveličali zatiranja

Neradi, po sili splošnega razvoja v svetu so Angleži po prvi svetovni vojni priznali Irce neodvisnost, potem ko so jih prej še mnogo pobili pri zatiranju upora l. 1917 ali jih obesili zaradi »velezdaje« (ker so se upirali okupatorski angleški sili in hoteli neodvisnost za svoj narod). Danes bi radi zagrizeni angleški nacionalisti, ali bolje rasisti in potujčevalci držali irsko »manjšino« na Severnem Irskem še naprej v nacionalni in socialni podjarmljenosti. Irci tam bi ostali ljudstvo tovarniških delavcev in služkinj; Angleži-protestanti pa naj bi ostali gospodarjevo ljudstvo, ki si lahko lajša svoje komplekse nad »podložniki«. (Slovenci to dobro poznamo).

Irci so se tega seveda naveličali in imajo prav. Če uporabljajo nasilje, je to samo posledica dejstva, da zlepa, z »demokracijo«, kakršna vlada v Ulstru, niso mogli celega polstoletja doseči niti najosnovnejših pravic, kaj šele polne enakopravnosti v javni upravi in družbenem življenju.

Če pa kdo pri tem piše o Ircih kot »nacionalistih« in vidi vzrok za napetost in spopade na Severnem Irskem v verskem fanatizmu katoličanov in v njihovi nestrnosti ali pretirani bojevitosti, dokazuje s tem samo svojo nevednost ali — zlohotnost. Severna Irska je za irski narod isto, kar je Koroška za slovenski narod.

Sporazum o Zahodnem Berlinu

Veleposlaniki Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije so po dolgih pogajanjih — trajala so namreč sedemnajst mesecev — pred dnevi končno podpisali sporazum, ki omogoča rešitev berlinskega vprašanja.

Sporazum predvideva, da bodo štiri velesile prevzele odgovornost za nemoten cestni, železniški in letalski promet med zahodnim Berlinom in Zahodno Nemčijo. Podrobnosti o tem pa bosta določili vladi Vzhodne in Zahodne Nemčije. Prebivavci zahodnega Berlina bodo lahko potovali z zahodnonemškimi potnimi listi v vzhodni del mesta in na ozemlje Vzhodne Nemčije, vendar bodo potni listi imeli poseben pečat, iz katerega bo razvidno, da je bilo potno dovoljenje izdano po naročilu treh zahodnih velesil. V tujini bo Zahodni Berlin zastopala Zahodna Nemčija, vendar

(Nadalj. na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 29. avgusta, ob: 8.00 Koledar. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za harbo. Petrič: Elegija. Igra Pavla Uršič. 10.45 Za dobro voljo. 11.15 L. Lantieri in E. Benedetti: »Naskok na gorske velikane«. RO vodi Lombarjeva. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabozna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.30 I. Brnič: »Med štirimi stenami«. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira Gombač. 17.05 Parada orkestrrov. 17.30 Revija zborovskega petja. 18.00 Podobe in glasba. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.00 Lahka glasba. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Filmska glasba. 20.00 Šport. 20.30 Ljudske pesmi v komorni predelavi. 20.45 Ljubezenska lirika. 21.00 Semeni plošč. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.25 Zabavna glasba.

• PONEDELJEK, 30. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Pianist Intra. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Obletnica meseca - »Slikar Toulouse-Lautrec« - Kam po maturi. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Simfonična dela deželnih skladateljev. 18.50 Fogertyjeve pesmi. 19.10 »Odvetnik za vsakogar«. 19.15 Revija solistov. 19.40 Zbor »Santa Maria Maggiore«. 20.00 Športna tribuna. 20.30 Glasbene razglednice. 21.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu. 21.20 Nepozabne melodije.

• TOREK, 31. avgusta, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Trobotič Alpert in »The Tijuana Brass«. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Plošče za vas - Novice iz sveta lahke glasbe. 18.15 Umetnost 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojò. 19.10 C. Piermani: Kako posluje italijanski parlament. 19.20 Glasbeni best-sellerji. 19.40 Zbor »Valentin Vodnik« iz Doline, vodi Ota. 20.00 Šport. 20.30 Von Suppè: »Boccaccio«, izbor iz operete. 21.40 Južnoameriška fantazija. 22.05 Zabavna glasba.

• SREDA, 1. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Kitarist Powell. 12.10 Evropske prestolnice: »Bern«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Slovarček sodobne znanosti - Na počitnice. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. Basist Milan Zega, pri klavirju Neva Merlak Corrado. Adamičevi samospeli. 18.45 Rimske melodije od včeraj in danes. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Jazz. 20.00 Šport. 20.30 Simf. koncert. V odmoru - 21.05 - Za vašo knjižno polico.

• ČETRTEK, 2. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Saksofonist Mondello. 12.10 G. Bartolozzi: Otrok v prvih letih svojega razvoja »Mlečni zobje«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce - Disc-time - Kako in zakaj - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Umetnost. 18.30 Romantične simfonije. 19.10 V. Belič: Kraške črtice: »Po visoki ravnici«. 19.20 Izbrali smo za vas. 19.40 Komorna vokalna skupina Deller-Consort. 20.00 Šport. 20.30 I. Grigoresco: »Ring«. Prevedla N. Konjedic. Radijski oder, režira Peterlin. 21.45 Skladbe davnih dob. 22.05 Zabavna glasba.

• PETEK, 3. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Izlet za konec tedna. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Govorimo o glasbi. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. Švara: Fantazija za oboo in klavir. Izvajata oboist Golob in pianist Bertonec. Švara: Dodekafonija. Izvajata flautist Pahor in čembalistka Slama. 19.10 Zgodovina prometnih sredstev: »Avtomobil«, prir. B. Slavec. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.40 Ženski vokalni kvartet iz Ljubljane vodi Mihelčič. 20.00 Šport. 20.30 Gospodarstvo in delo. 20.45 Koncert operne glasbe. 21.45 Folklorne ples. 22.05 Zabavna glasba.

• SOBOTA, 4. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Veseli motivi. 12.10 Poklici: »Ovčarji«, prip. Reharjeva. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 16.10 Pisana čajanka. 17.20 Za mlade poslušavce: Popevke dneva - Beseda o poeziji - Moj prosti čas. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželni glasbenimi ustanovami. Slovenski trio. Bee-thoven: Trio v b duru, op. 97, »Nadvojvoda«. 18.45 Pojeta Mina in Feliciano. 19.10 Svet v očeh slovenskih popotnikov. P. Zidar: »Romanje h Gospe Sveti«. 19.25 Nekaj jazz. 19.40 Komorni zbor RTV Ljubljana vodi Lebič. 20.00 Šport. 20.45 A. Marodič: »Skrivnost prazne grobnice«. 21.15 Mauriatov veliki orkester. 21.45 Vabilo na ples. 22.45 Zabavna glasba.

Združene države se vračajo v protekcionizem

Vlada predsednika Nixona je objavila prejšnjo nedeljo nenaden sklep, s katerim je odtrgala dolar od zlate podlage in uvedla dodatno 10-odstotno carino na ves uvoz v Združene države. Ta drugi ukrep je bajne samo začasen, enako kot 3-mesečno blokiranje cen in plač. Oba ukrepa pa sta povzročila popolno zmedo v mednarodnem plačilnem prometu in močno prizadela trgovino držav, ki so izvažale v Združene države in med katerimi sta tudi Italija in Jugoslavija. Hudo je udarjenih zlasti nekaj podjetij v Sloveniji, posebno tovarn pohištva.

Nixon se je odločil za te ukrepe zaradi ameriških finančnih težav in primanjkljaja v zunanji trgovini, ki je znašal v prvem polletju letos 7 milijard dolarjev. Združene države so morale drago kupovati zlato za zlato podlago dolarja od Južne Afrike in Sovjetske zveze, poleg tega pa je začel postajati mednarodni plačilni promet, temelječ na zlategem dolarju, anahronizem, s prepeljavanjem velikanskih količin zlata v Evropo in nazaj. Vendar zaenkrat še niso našli nadomestila v kaki drugi osnovi oziroma valuti, ki bi omogočila zanesljiva preračunavanja. Po mnenju modernih finančnih strokovnjakov naj bi temeljile valute na tehnologiji in na kosmatem narodnem dohodku posameznih držav, vendar je potrebna neka osnovna valuta za

obračunavanja v mednarodnem plačilnem prometu.

Države Evropske gospodarske skupnosti, ki edine lahko kaj store, da nevtralizirajo te ameriške sklepe, se mrzlično posvetujejo glede kake skupne akcije, a sklenile niso še ničesar, ker Francija, kot ponavadi, spet nasprotuje načrtom ostalih, iz bojazni pred nemško gospodarsko močjo in trdnostjo marke. Za september je napovedanih več sestankov, tudi sestanek GATT-a (deset najbolj industrializiranih držav sveta), da bodo preučili, kaj storiti, in morda tudi kaj sklenili.

Dolar plačujejo zdaj v menjalnicah v Italiji po 607 lir (prej 620). V večini evropskih držav, tako tudi v Avstriji, se zdaj vsaj teoretično drže še stare vrednosti dolarja, verjetno pa bo povsod nekoliko padel, dokler ne nastopijo kaki novi momenti. Zamenjava z dinarjem je ostala nespremenjena.

Novice po svetu

Jordanski kralj Husein je posvaril arabske države pred novo vojno z Izraelom, ker bi jo spet izgubile, kar bi morale plačati z izgubo novih ozemelj, je dejal.

Bahreinski otoki v Perzijskem zalivu so postali neodvisna država. Otoki imajo okrog 200.000 prebivavcev in merijo po površini 598 kv. kilometrov. Njihovo edino bogastvo je petrolej.

Na Severnem Irskem se nadaljujejo spopadi in atentati. Od 9. avgusta so zahtevali že 31 smrtnih žrtev in na stotine ranjenih. Okrog 8000 irskih žensk in otrok si je poiskalo zavetje v irski državi, približno toliko ljudi pa se je umaknilo tudi na Škotsko in v Anglijo.

VOJAŠKI UDAR

Po uspelem vojaškem udaru v Boliviji je postal novi predsednik vlade in države polkovnik Huho Banzer Suarez. Dosedanji predsednik Torres se je s sodelavci zatekel v perujsko veleposlaništvo v glavnem mestu La Paz.

SPORAZUM O ZAHODNEM BERLINU

(Nadaljevanje s 1. strani)

je njena navzočnost v njem odslej nekoliko omejena. V zahodnem Berlinu se ne bosta mogla več sestajati zahodnonemška poslanska zbornica in senat in tu ne bodo mogli več izvoliti zahodnonemškega predsednika. Sovjetska zveza bo dalje odprla v zahodnem Berlinu svoje konzularno predstavništvo.

Sporazum dejansko pomeni priznanje obstoja dveh nemških držav, ki bosta po vsej verjetnosti tudi postali članici Združenih narodov. Hkrati je Berlin tudi formalno prenehal obstajati kot celota; zahodni Berlin pa je postal posebna politična enota, čeprav tesno povezan z Zahodno Nemčijo.

„Protisovjetska ost“ kitajske politike na Balkanu

V mednarodni javnosti je vzbudil precejšnjo pozornost članek, ki ga je 13. t. m. objavil vladni časopis »Magyar hirlap« in v katerem govori o političnih razmerjih na Balkanskem polotoku. Mnogi politični opazovalci menijo, da članek ne izraža samo stališča madžarskih voditeljev, marveč tudi večine članic varšavskega pakta.

Članek v madžarskem časopisu pozitivno ocenjuje diplomatsko dejavnost v zadnjem času na Balkanu ter ugotavlja, da so odnosi med balkanskimi državami kljub njihovi različni zunanjepolitični usmeritvi in družbeni ureditvi normalni. Članek omenja nato Kitajsko, ki se že nekaj let intenzivno zanima za to strateško tako pomembno področje. Kitajska ima prijateljske stike z Albanijo in Romunijo, v zadnjem času pa je zelo izboljšala tudi odnose z Jugoslavijo. Zvedelo se je, da bo Ču En Laj jeseni uradno obiskal Tirano, Bukarešto in Beograd, pred nedavnim so Kitajci vzpostavili diplomatske stike s Turčijo, kmaču pa jih bodo tudi z Grčijo.

Madžarski časopis v zvezi s kitajsko ak-

tivnostjo na Balkanu pravi, da bi ne mogli najti nobenih očitkov, ko bi bilo zanimanje Pekinga za to področje samo del splošnega diplomatskega odpiranja Kitajske. »Žal pa ne moremo v celoti izključiti možnosti, da ima to zanimanje protisovjetsko ost. ZDA namreč (katerim se Kitajska v zadnjem času približuje) ne vežejo na politično stabilnost in varnost Balkanskega polotoka takšni vitalni interesi kot Sovjetsko zvezo, ki ima s tem območjem skupne meje.«

Časopis zatem poudarja: »Prav zato je bil vsak načrt (če sploh obstaja), ki bi imel namen oblikovati protisovjetsko ost, ki bi se začela v Pekingu in končala na Balkanskem polotoku, sicer a priori obsojen na poraz, vendar pa bi bil prikladen za povzročanje zelo nevarnega položaja na vsem polotoku. Veselo bi nas, da se ta pesimistična domneva ne bi uresničila.«

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20. 4. 1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legliša • Tiska tiskarna Graphis, Trst

Veličastni marijanski kongres na Hrvaškem

Od 6. do 12. avgusta je bil v Zagrebu šesti mednarodni mariološki kongres, to je zbor bogoslovnih učenjakov in izobražencev različnih narodnosti in različnih krščanskih Cerkva za študij in razglabljanje nauk o Devici Mariji. V številnih predavanjih so obravnavali razvoj Marijinega češčenja od šestega do enajstega stoletja ter v debatah razpravljali o Marijini vlogi v krščanskem verovanju.

Tem študijskim dnevom je sledil od 12. do 15. avgusta ljudski marijanski kongres — po številu trinajsti. Šlo je za množične manifestacije češčenja Matere božje z nekaj skupnimi predavanji in slovesnimi pobožnostmi v zagrebških cerkvah ter z velikanskim romanjem k Mariji Bistriški.

Obeh kongresov so se aktivno udeležile — poleg Jugoslovanov — tudi skupine tujih narodnosti: Francozi, Angleži, Američani iz ZDA in Kanade, Italijani, Nemci, Švicarji, Belgijci, Holandci, Poljaki, Madžari, Italijani, Španci.

Na vabilo organizatorjev so se udeležili obeh kongresov tudi zastopniki ločenih krščanskih Cerkva, metodisti, nemški protestanti, anglikanski luterani, srbski, grški in ruski pravoslavni.

Študijski dnevi so hoteli prikazati dvoje: 1. kako je krščanski svet mislil in veroval o Božji Materi pred začetkom velikih razporov in razkolov, to je takrat, ko so vsi kristjani, tako na Vzhodu kakor na Zahodu in na Severu, v slogi in enotnosti izpovedovali isto vero; 2. kakšno češčenje Matere božje se je izoblikovalo in uveljavilo v isti dobi cerkvenega edinstva, po vsej tedaj še enotni vesoljni Cerkvi in po raznih krščanskih pokrajinah — od Abesinije do Irske, od Španije do Bizanca.

Zgodovinsko znanstvene raziskave s področja mariologije na tem šestem kongresu so imele prav ta neprikriti namen: pokazati nekatoliškim kristjanom, zlasti protestantskim skupinam, da si marijanskega kulta ni izmislila šele jugozahodna katoliška Cerkev po vzhodnem in severnem razkolu, ampak da se je ta kult razvil in izoblikoval v glav-

nem že v stoletjih pred velikim vzhodnim razkolom in seveda pred severnim. Pobožnost do Matere božje je torej bila skupna last vseh kristjanov, tudi tistih narodov, ki danes v protestantovskih ali celo pravoslavnih ločinah odklanjajo češčenje Device Marije. Nekatoliškim in celo muslimanskim zastopnikom je bila dana priložnost na ožjih sestankih povzeti besedo o njihovih pogledih na obravnavane verske resnice, ki so bile do enajstega stoletja še skupne vsem kristjanom. Iz številnih predavanj se je posebno razkril in zablestel kulturni in dogmatični naziv za nebeško Mater: Mater misericordiae, Mati usmiljenja, ki izhaja iz enajstega stoletja. Izvor ima v molitvah samostanskih menihov južne Italije.

Marija Mati usmiljenja... Misel se vrača nazaj... Koliko ponižan in žalitev je morala prestati božja Mati. Koliko preklinjanja in norčevanja nad Marijo je bilo nekoč slišati. Verna srca so takrat trepetala od strahu, da se ne bi nebo maščevalo za tolikšno hudobijo. Namesto maščevanja pa se je Mati usmilita ljudstva, ki jo je od nekdaj častilo, na ta način, da je omeščala mrzlotu nevernih in trdoto nasprotnikov, da je lahko prišlo danes do verske manifestacije, kakršne Jugoslavija še ni bila videla. Ljubljanski časopis Družina pravi, da je bila v Zagrebu manifestacija, kakršne ni bilo že trideset let. Res ne razumem, s čim hoče primerjati pisec zagrebški in Marijebistriški kongres. Ne pred tridesetimi in ne pred šestdesetimi leti ni nobena jugoslovanska dežela videla ali doživela takšnega verskega praznika.

Mariološki in marijanski kongres v Jugoslaviji sta pokazala, da se je že začel nov dan za krščanstvo v tej deželi, da mučoma, a nezadržno vstaja nov boljši svet, ki po njem vsi od vojn in preganjanj utrujeni hrepenimo. Organizatorji obeh kongresov niso mogli dati bolj posrečenega gesla velikemu simpoziju Marijinih častivcev: Maria mundi melioris origo — Marija počelo boljšemu svetu.

To geslo je vzelo iz napisa na neki starodavni hrvaški cerkvi.

Predavatelji in pridigarji so iz tega gesla izvajali vprašanje: Kaj je Marija današnjemu svetu?

Odgovor je dala množica 100 tisoč vernikov, ki se je za marijanski kongres zbrala iz vseh katoliških krajev Jugoslavije in v malih skupinah tudi iz daljne tujine.

Marijanski kongres... V četrtek, 12. avgusta, so se zaključila učena razpravljanja iz mariologije v veliki dvorani Malega semenišča na Salati. V katedrali pa so se začele s slovesno mašo škofov in kardinalov velike ljudske slovesnosti in cerkvene pobožnosti. V četrtek, petek in soboto so imeli po zagrebških cerkvah daljše izbrane prireditve in sve-te maše: recitacije in petje religioznih besedil, govorov laikov, pridige duhovnikov, slovesne maše z zelo številnimi prejemi svetih zakramentov.

V soboto popoldne pa so oživele vse ceste, ki vodijo k Mariji Bistriški. Iz tujine so prispele nove skupine: Francozi, Italijani, Amerikanci, Nemci, Holandci itd. Tudi njim so odkazane posebne cerkve za liturgične funkcije in ljudske pobožnosti v njihovih jezikih.

(nadaljevanje s 6. strani)

— o —

ZANIMANJE ZA ŠTUDIJSKE DNEVE V DRAGI

Tudi za letošnje študijske dneve v Dragi pri Trstu, ki se bodo začeli v soboto, 4. septembra, vlada veliko zanimanje, glede na to, da bodo v obravnavi izredno aktualni problemi, kot na primer vprašanje slovenske države v zvezi z zadnjimi ustavnimi spremembami v Sloveniji, in položaj Slovencev v svetu.

Kot je slišati se bodo tudi letos udeležili študijskih dni Slovenci iz matične domovine, iz zamejstva in izmed izseljencev po svetu. Veliko bo priložnosti za zanimiva srečanja in diskusije. Lepo bi bilo, če bi se udeležilo študijskih dni tudi čimveč naše študirajoče mladine.

POTOVANJE PO SKANDINAVIJI

VIATICUS

XLVI.

Trondheim je bil do 13. stoletja prestolnica norveške države, tam so se dali kronati vsi norveški kralji in te tradicije se drže še danes, čeprav je zdaj prestolnica Oslo. Leta 1152 je postal Trondheim tudi sedež nadškofa. Če bi Norvežani ne bili imeli lastne države, bi verjetno ne bili tako kmalu dočakali lastne nadškofije. Morali bi bili najbrž čakati vse do moderne dobe, kot smo morali Slovenci.

Mesto ima poleg raznih muzejev tudi svojo znanstveno akademijo in umetnostno galerijo, ki hrani samo dela norveških umetnikov in prireja razstave. Nima pa stalnega gledališča.

Na splošno napravi mesto celo bolj moderen vtis kot Oslo, ima lepe, elegantne trgovine in čedne restavracije, ki pa jih je treba šele odkriti. Kot povsod na Norveškem, so za oči Srednjeevropca vedno zamaskirane za kako »cafeterijo«, slaščičarno, pekarno, kot nekaka njihova pritliklina v stranskem prostoru. Človek bi skoro dejal, da se Norvežani sramujejo restavracij v pravem pomenu besede, da o prijetnih gostilnah, kot jih poznamo v Srednji Evropi, niti ne govorimo. V vsej Norveški nisem videl niti ene, prav tako nobenega bara, kot so v Trstu in Italiji, le kak bife je mogoče odkriti, a tudi ti so bolj poredko po-

sejani. V tem se gotovo kaže pomanjkanje gostinske tradicije, najbrž pa tudi precej puritanskega duha nekdanjega luteranstva. Mislim pa, da bi bila Norveška še veliko bolj simpatična dežela, kot je že, če bi si upala privoščiti tudi poštene gostilne, polne domačnosti, in kak bar z nekaj mizicami v vsaki ulici. Tako pa sem moral napraviti tudi v Trondheimu kak čeden sprehod po mestu, preden sem odkril lokal, kjer sem dobil obed. Odkril sem ga v stranskem lokalni neke — slaščičarne.

Več ur sem porabil za ogled trondheimске stolnice, največje cerkve v Skandinaviji in v vsej severni Evropi. Napravi res mogočen vtis, celo mogočnejši kot dunajska cerkev sv. Štefana ali stolnica v Kölnu, ker stoji bolj na samem, med zelenjem obsežnega parka, v katerem še stoji nekaj starinskih kamnitih nagrobnikov. Tako pride njena velikost in veličastnost bolj do izraza. Cerkev je odprta nekaj ur na dan za turiste in treba je plačati vstopnino, ki sicer ni visoka, vendar pa vpliva to zelo nesimpatično na obiskovalca iz katoliških dežel. Ne zaradi tistega denarja, ampak ker smo katoličani — vsaj v naših krajih — navajeni, da je vstop v cerkev prost vsakomur. Pobiranje vstopnine pa ponižuje cerkev na raven muzejev in drugih turističnih »objektov«. Zato se ni čuditi, da so se mnogi turisti res obnašali

v stolnici kot v muzeju. Najbrž jim ni prišlo v zavest, da so v božji hiši.

Cerkve je seveda luteranska, vendar je v njej mnogo takega, zlasti seveda podobe in kipi, kar spominja na dejstvo, da je bila postavljena in okrašena še v času, ko je bila Norveška katoliška dežela. Zidati so jo začeli v 11. stoletju, nad grobom ubitega kralja Olava Svetega in sicer v poznoromanskem in nato v gotskem slogu. Skoraj neverjetno je, da si je mali norveški narod v tedanjem času, ko je štel morda le kakih 200.000 ljudi ali niti ne, privoščil tako velikansko in umetniško popolno zgradbo, ki bi bila v ponos vsaki veliki prestolnici. Tudi to je dokaz, kaj je pomenila za Norvežane neodvisnost, saj si kaj takega gotovo ne bi bili mogli ustvariti, če bi bila Norveška že tedaj samo podložna dežela in gluha, izkoriščana provinca tuje države, kot je bila od 14. stoletja pa vse do leta 1811, ko se je iztrgala iz dušečega objema »bratske« Danske. V tem objemu je norveški narod prišel ob svoj književni jezik in uporabljal bolj »izobraženega« danskega. Ni imel svoje zastave, ampak je vihrala tudi nad norveškimi kraji samo danska zastava, in Norvežani so se morali bojevati v vseh vojnah, ki so jih bojevali Danci zgolj za svoje državne in dinastične interese. V teh bojih je prišla Norveška ob vse svoje posesti na Zahodu (otoki severno od Škotske) in ob več pokrajin na vzhodu svojega etničnega in državnega ozemlja, ki so jih zasedli Švedi v vojnah z Danci in ki so danes popolnoma pošvedene. (dalje)

Tržaškega

Mladinsko srečanje v Sesljanu

Kot smo že zadnjič sporočili, prirejata v Sesljanu od 27. VIII. do 1. IX. t. l. Skupina »2000« iz Ljubljane in Mladinska skupina iz Trsta v povezavi z mladimi z Goriškega in s Koroške mladinsko srečanje in seminar z naslovom *Slovenski krščanski in narodni trenutek*. Srečanje ima namen, da vzpodbudi mlade udeležence, da bi se skupno in globinsko vprašali o današnjem človeku, o Slovencu, o vrednoti naroda, o položaju našega naroda in o poslanstvu — odgovoru, ki ga od nas zahteva sedanji slovenski trenutek. Skupine, ki seminar pripravljajo, izhajajo iz krščanske osnove in se iz nje tudi izprašujejo; to pa ni pogoj udeležbe, ki je odprta vsaki razsodni in samostojni misli. Seminar je tudi odprt za vse, ki jim slovenstvo pomeni življenjsko zavezo.

Zbiranje, tabor in hrana bo v campingu »Adria«, kjer je uprava objekta dala na razpolago prostor za taborjenje. Za kritje stroškov je predvidena dnevna vsota 850 lir na osebo.

Delovni dan se bo pričel ob 7. (po italijanskem času), od 9. do 13. in od 17. do 21. ure bodo na vrsti predavanja, diskusije in meditacije. Ob 22. bo vsak večer na sporedu kulturni program.

Seminar se bo pričel v petek, 27. t. m., ob 17. uri in bo imel naslednji program:

- petek, 27. VIII. pop. — O pomenu seminarja in o vrednotah, ki naj jih postavlja (Lojze Peterle),
- sobota, 28. VIII. dop. — O slovenskem temeljnem položaju (Peter Kovačič) — pop. — Kriza človekove zavesti (Vili Stegu) in Človek in svoboda (Marija Lapajne),

Junakove matere ni več

V torek 17. t.m. so v Sembidu (Podnanosu) spremili k večnemu počitku Silvo Premrl, mater narodnega junaka Janka-Vojka. Končala je tako svoje dni žena, ki je bila nenavaden zgled ponosa in zvestobe svojemu narodu.

Njena mati je bila iz znane Mušičeve rodbine iz Senožec, oče pa Lovrenc Balanč iz Selc pri Skofji Loki. Rodila se je 24.12. 1896, kot otrok je živela v Postojni, potem pa obiskovala učiteljske v Gorici, kamor se je z družino preselil oče, ki je bil višji sodnijski svetnik. Prvo službo je kot učiteljica pred prvo svetovno vojno nastopila na Erzeltu v Vipavski dolini. Zelo je bila priljubljena, saj je poleg dopoldanskega in popoldanskega pouka imela še večerni tečaj nemščine za odrasle. Ko se je leta 1919. poročila s Francetom Premrlom iz Sembida, je pustila poučevanje in se posvetila družini. Imela je pet otrok, a čeprav je imela vse rada, je bil njen najljubši prvorojenec Janko. Svoje otroke je

— nedelja, 29. VIII. dop. — Razpotja slovenskega kristjana danes (Pavle Bratina), — pop. — Pomen občestev za obstoj slovenstva (Vinko Kobal).

— ponedeljek, 30. VIII. dop. — Manipulacija in svoboda v Cerkvi in v družbi (Igor Tuta) — pop. — Življenje kristjana kot pričevanje (Alenka Rebula).

Sledijo poročila iz Gorice, Beneške Slovenije in Koroške.

— torek, 31. VIII. dop. — Spogled krščanske in marksistične misli in prakse na Slovenskem (Marjeta Palatinus) — pop. — Previranja znotraj slovenske Cerkve (Kobal, Bratina, Stegu, Kovačič),

— sredo, 1. IX. ves dan — splošna diskusija o temah seminarja, zaključki in načrtovanje prihodnjega dela posameznih skupin.

V četrtek, 2. IX., predviden obisk pri beneških Slovencih.

Organizatorji

Zamenjana vloga

Nenadni Nixonov sklep, da odtegne zlato podlago dolarju in tako spravi v nihanje njegovo vrednost na tujih denarnih tržiščih, je trenutno najhujše prizadel milijone ameriških turistov v Evropi. Se nikdar jih ni bilo toliko kot letos, ker so letalski prevozi res poceni. Človek jih je srečeval na vsakem koraku,

vzgjajala v zavedne Slovence in prave kristjane; kadarkoli je bila priložnost, je pogumno poudarjala, kako morajo biti ponosni, da so Slovenci, in kako za Slovence ni mogoče druge izbire, kakor biti zvest svojemu rodu. Tako se je vedla tudi v zaporu spomladi 1941. leta, ko je bila prvič aretirana skupaj z možem in s sinom Cirilom ob priliki italijanskega napada na Jugoslavijo. In tako se je vedla, ko je bila leto kasneje ponovno zaprta zaradi podvigoj svojega sina Janka-Vojka.

Dve leti je potem preživela v internaciji v Piemontu, kjer so jo vsi spoštovali, kakor pripoveduje v svojih spominih njena hčerka Radoslava v reviji »Zaliv«. V Piemontu je pogumno sprejela žalostno vest o smrti sina Janka-Vojka. Skrila je bolečino vase, da nihče ni mogel opaziti, kaj čuti. Prav tako je sprejela novi udarec, ko ji je četniška roka zaklala najmlajšo hčerko; poudarila je samo, da jo ob tako hudih izgubah podpira vera v Boga, ker če te ne bi imela, ne bi mogla prenesti in vzdržati.

Ko je družina po vojni porušeni dom obnavljala brez sredstev in tudi brez razumevanja oblasti, je Silva Premrl spet zastavila vse sile, da je nanovo zrasla domačija Janka Premrla. Kot je bila nepopustljiva do sebe, tako je bila nepopustljiva do domačih in do vsakogar. Stroga je bila in neizprosna, ko je šlo za upor proti laži in proti nepoštenosti, kjerkoli se je pojavljala. Nič ni dala na lepe besede, če so zakrivate klavrno stvarnost.

In po svoji podobi je vzgojila sina, ki je ponos Primorske; zato bo ob njegovem imenu odslej podožla njegove matere svetel zgled bodočim rodovom.

POROČILO O SEJI IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKE SKUPNOSTI

V ponedeljek, 23. avgusta, se je sestel izvršni odbor Slovenske skupnosti. Posebno pozornost je posvetil pripravi obiska pri predsedniku vlade Colombu ter sestavi delegacije, ki mu bo pojasnila zahteve Slovencev. Za učinkovito rešitev vprašanj v zvezi z zaščito naše manjšine je pomembno, da se vsi predstavniki Slovencev zavzemajo, da bi ta obisk bil ploden in koristen.

Izvršni odbor Slovenske skupnosti je razpravljal tudi o raznih stikih, ki jih organizacija ima s svojimi volivci s prirejanjem sestankov, posebno pri reševanju raznih občinskih zadev, ki neposredno zanimajo naše prebivalstvo, kot so ceste, šole, sosveti itd.

Na dnevnem redu je bilo nato več vprašanj iz rednega delovanja organizacije kot n. pr. prenos sedeža Slovenske skupnosti iz ulice Rittmeyer v ulico Ghenga 8, prvo nadstropje ter o predvidenih jesenskih volitvah.

Na koncu je izvršni odbor Slovenske skupnosti še obravnaval vprašanje vpisa otrok v slovenske šole ter ugotovil, da je za naš narodni obstoj življenjske važnosti, da se prav vsi slovenski otroci vpišejo v slovenske šole.

vljudne, a samozavestne, saj so se zavedali, da prinašajo s seboj najtrdnjšo in najbolj zaželeno valuto na svetu in da so zato povsod dobrodošli. Samovšečno so polagali v menjalnicah na mizo svoje »traveller's checks« ali dolarje in še na misel jim ni moglo priti, da bi jih lahko kdo odklonil.

Dokler ni sprejel Nixon svojega usodnega sklepa... S tistim hipom je postal dolar v menjalnicah najmanj trdna valuta in celo nezamenljiv. Nikjer v Evropi ga niso več hoteli. Povsod so se bali, da bi z zamenjavo lahko izgubili, ker niso mogli vedeti, kakšna bo njegova bodoča vrednost. Pred menjalnicami — tudi v Trstu — so stale dolge vrste ameriških turistov s svojimi »traveller's checks«, a ponujali so jih zamen. Samo črno-borzijski so jim ponujali 500 lir za dolarje, ki so dan prej veljali še 620 lir. In marsikak ameriški turist je bil še zadovoljen, da je lahko menjal svojo valuto za tako ceno in si pomagal iz trenutne stiske, npr. v primeru, da je moral plačati hotelski račun ali si kupiti vozovnico. Vloge so se v hipu zamenjale: če so bili prej ljudje iz Jugoslavije tisti, ki niso mogli biti nikdar gotovi, da bodo menjalnice sprejele njihove dinarje, so se znašli zdaj v njihovi vlogi ameriški turisti, dinar pa je zaigral vlogo dolarja.

Iznajdljivi tipi, Tržačani in turisti, so to takoj pogruntali. Odpeljali so se čez blok pri Fernetičih ali v Skofijah, zamenjali na oni strani dolarje za dinarje in nato v Trstu dinarje za lire, kajti dinar je bil pretekle dni edina tuja valuta, ki so jo menjavale tržaške menjalnice. Doživel je svojo veliko revanšo nad dolarjem... Seveda je ta zamenjava vlog trajala le teden dni, zdaj menjalnice že spet zamenjavajo dolarje, a previdno, v manjših količinah in nerade. Samozavest ameriških turistov pa je le bila močno omajana. Tega ne bodo tako lahko pozabili.

☆

Vsej družini rajne gospe Silve Premrl naše globoko občuteno sožalje.

Uredništvo in uprava N. L.

NOVI SKRBNIK

Z 20. avgustom so se izvršile na goriškem šolskem skrbništvu nekatere spremembe.

Svoje mesto je zapustil šolski skrbnik Angioletti. Nasledil ga je njegov bivši namestnik na tržaškem šolskem skrbništvu dr. Martuscelli.

Angioletti, ki že več časa sodeluje in sodeluje v jugoslovansko - italijanski mešani šolski komisiji, bo menda skrbel na deželni ravni za šolska poslopja v deželi, seveda tudi slovenska. Obenem pa bo vodil, kot dosedaj, tudi zadeve slovenskega šolstva za pravilne ureditve staleža profesorjev na slovenskih šolah v naši deželi.

V tem oziru se dosedaj marsikaj ni uredilo tako kot bi bilo prav za uspešno rast slovenskega šolstva v naši deželi. Ni dovolj golo izvajanje paragrafov mrtvega zakona, ampak je treba gledati tudi na žive in moralne potrebe tistega, katerega se ti paragrafi tičejo.

Tu imata obširno polje pravičnega in humanističnega dela in udejstvovanja šolski skrbnik v deželni merilu Angioletti in njegov naslednik v Gorici Martuscelli.

Da bi svoje naloge uspešno vršila v njuno in našo korist jima iz srca želimo!

Sovodnje OBMEJNE TEŽAVE

Poleg drugih gospodarskih težav so imeli naši ljudje v Sovodnjah in okolici še sitnosti s prodajo malih piščancev. Kurjereja v raznih panogah se je pri nas precej razvila.

Prodaja pa ni uspevala. V prvi vrsti zato, ker jugoslovanske obmejne oblasti niso pustile uvažati piščancev pod pretvezo kužnih bolezni.

Pa tudi glede prepovedi same ne vidimo doslednosti. Veljala je le za goriško obmejno ozemlje, na Tržaškem pa ne.

Izgovori s kurjimi boleznimi so torej le prazni. Škodujejo pa kmetom na obeh straneh in gospodarskim sporazumom o sodelovanju.

Kmetsko prebivalstvo ob meji se itak že redči; zato se bo spričo takih birokratskih odredb in prepovedi še bolj.

Vsi vemo, da morajo oblasti paziti na ves promet ob meji. Prav tako pa tudi vemo, da ne morajo povzročati obmejnih težav na enem delu, na drugem pa ne.

Proč z nečnago v Rupi!

Pred časom smo pisali o nesnagi in umazaniji, ki se pretaka po naši Vipavi in jo že skoro prekriva.

Z nesnago pa ni okužena samo voda, marveč tudi zrak ob nekdanji tako čistem Sočinem pritoku.

O naših vodah in strugah, ki postajajo že legla okuženja po vseh naših krajih, bo treba resno spregovoriti in vprašati naše izvoljene zastopnike, ali si prizadevajo, da bi se kaj ukrenilo, da se naše vode in zrak razčistijo.

Naj si nihče od naših upraviteljev ne vzame za zlo, če občinarji tudi o teh vprašanih razmišljamo.

Danes pa bomo tudi sami sebe malo prišli za ušesa, seveda v zvezi z odgovornostjo naše občinske skupnosti.

Večno bolj se namreč opažajo kupi smeti, odpadkov in stare šare na mnogih stranskih pa tudi javnih krajih med hišami po

Pred približno desetimi leti so strokovnjaki ugotovili, da se je začel znameniti železniški most pri Solkanu nevarno premikati, in to zlasti na levem bregu Soče. Voda je namreč začela izpodjedati temelje samega mostu, letalsko bombardiranje med zadnjo vojno pa je povzročilo, da so se tla, na katerih sloni most, zelo zrahljala.

V začetku letošnjega leta je stanje postalo kritično, tako da so hitrost vlakov preko mosta omejili samo na 5 km na uro. Železniško podjetje iz Postojne je kljub pomanjkanju denarja sklenilo, da nemudoma začne s popravilom, ki bo stalo predvidoma 700 milijonov starih dinarjev. Dosedaj so v glavnem opravili vsa zemeljska in utrjevalna dela na levem bregu Soče, nato pa bodo začeli s sanacijo samega mostu, ki je na več mestih pokazal široke razpoke.

Solkanski most so zgradili leta 1906, ko je bila dokončana tudi nova železniška proga Jesenice - Gorica - Trst. Celotna dolžina mosta znaša 220 m, sam srednji lok pa je dolg kar 85 m ter se dviguje 35 m nad vodno gladino. Zgrajen je iz nabrežinskega kamna; kot zanimivost naj omenimo, da je srednji kamniti lok eden najdaljših na svetu, zgrajen v tej tehniki Prekaša ga samo neki cestni kamniti most v Nemčiji, pri katerem srednji lok meri 90 m.

V prvi svetovni vojni je bil solkanski most porušen, Italijani pa so ga leta 1925 ponovno postavili v prvotni obliki.

— o —

ŠOLSKO VPISOVANJE

Didaktično ravnateljstvo slovenskih osnovnih šol v Gorici sporoča, da bo vpisovanje za šolsko leto 1971-72 na vseh osnovnih šolah od 9. do 15. septembra in sicer od 9. do 12. ure.

Časa je torej dovolj, da se starši ali skrbniki pobrigajo in svoje otroke pravočasno vpišejo ter izpolnijo svojo sveto dolžnost, da se ne bodo kasneje kesali.

Iz Goriške**Solkanski most v popravilu**

SMRT DAVORINE BEVKOVE

Danes teden je umrla v Ljubljani Davorina Bevk, r. Bratuž. Njena družina je bila v Gorici zelo znana. Prav tako tudi gospa Davorina še kot učiteljica in še bolj pozneje kot žena pisatelja Bevka.

Že pod fašizmom se je udejstvovala pri naših manjšinskih organizacijah, pozneje v dobi osvobojenja in po vojni kot vidna članica političnih in prosvetnih društev.

Zadnje čase je živela z možem v lični hišici v Rožni dolini.

Pa ne dolgo, ne ona, ne France.

Pokopali so jo na solkanskem pokopališču poleg prerano umrle hčerke in moža. Tu spi skromna družinica, nad soškimi valovi ob vznožju Svete gore. Trajen bo ostal spomin na Franceta Bevka in njegovo družico, ki ga je vedno podpirala pri umetniškem stvarjanju.

FOLKLORNI NASTOPI

Od petka do nedelje se bo razvijal v Gorici pisan spored mednarodnih folklorih prireditev. To je druga taka prireditev pod imenom »Goriški grad« in šesta folklorna v Gorici.

Udeleženi bo sedem domačih in sedem tujih folklornih skupin.

Že v petek zvečer bodo nastopili furlanski in madžarski plesalci s folklornimi plesi. Pravo tekmovalje pa bo v soboto popoldne v Telovadni dvorani. V nedeljo popoldne se bo razvila od Korna po mestnih ulicah pisana folklorna parada do županskega parka, kjer bo nagrajevanje najboljših plesnih, pevskih ali godbenih skupin.

Ker bodo nastopile tudi nemške, madžarske in jugoslovanske skupine, vlada za to prireditev veliko zanimanje.

Št. Maver SMRT NE IZBIRA

Tudi za našo sosesko velja stari pregovor: Smrt pobira, ne izbira. Zadnjič smo povedali, da smo imeli v letošnjem letu že dva pogreba. Zdaj pa moramo poročati, da smo imeli proti koncu avgusta še tretjega.

Nenadoma nas je zapustila 72-letna gospodinja Prinčič Žofa. Po rodu je bila doma blizu Tomaja. Obiskovala je tudi gospodinjsko šolo. Bila je izobrazena in narodno zavedna ter delavna tudi v prosvetnih organizacijah.

Pred dvema letoma ji je umrl mož Henrik, doma iz Smartnega v Brdih. V zakonu sta vzgojila tri otroke. V začetku so bili Prinčičevi koloni na Fonzarjevem veleposestvu, pod novimi gospodarji pa oskrbniki.

Pri pogrebu je domači zbor pel svoji nekdanji članici žalostinke. Župnik pa je orisal življenje in trud pokojnice, ki spi zdaj z možem na domačem pokopališču.

Vsem sorodnikom izražajo domačini in znanci iskreno sožalje.

POPRAVEK

V zadnjem dopisu iz Št. Mavra je bila pomota, da je bil pokojni Bensa Jakob pokopan v Pevmi; v resnici pa ima grob v rojstni vasi v Št. Mavru.

zaselkih. V prvi vrsti so seveda krivi vaščani sami, ki odkladajo odpadke, kjer se jim zdi bolj priročno.

Izgovarjajo pa se, kar je tudi upravičeno, da si ne morejo pomagati in da ne vedo kam z odvečnim materialom.

Skraini čas je, da bi občinska uprava poskrbela za snago in odstranjevanje nesnage. Samo kaka šepasta tablica z napisom: »Tu je prepovedano odlagati smeti« ne bo še nič pomagala.

V vaseh je treba pod kaznijo določiti prostor, kjer se smejo odkladati smeti in vsa stara šara, ki se v vsaki hiši nabere na kupe. Pa tudi to še ni dovolj. Zdaj, ko bo začel delovati ob Soči sežigalnik za smeti in odpadke, bi bilo treba tudi po naših naseljih odpeljati nesnago in jo tam sežgati.

To ni nič nemogočega in predragega. Malenkosten povešek pri občinskih davkih, pa bo šlo. Če je le kaj dobre volje na odgovornih mestih.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Pevski tečaj v Tinjahi

V soboto se je v Tinjahi, mali vasi na Koroškem, zaključil letošnji pevski tečaj, ki ga je priredila tržaška Zveza cerkvenih pevskih zborov. Letos se je prijavilo v tečaj kar 90 pevcev in pevk. Predavanja oziroma vaje so bile od ponedeljka dalje vsak dan. O vlogi petja pri cerkvenih obredih, posebno pri krstu in pogrebu, sta vsak dan predavala g. župnik Marjan Živic ali g. Stanko Zorko. V pevsko tehniko in solfeggio je tečajnike uvajal Ubald Vrabec; renesančno pesem, a tudi narodno je študiral prof. Janez Bole, nekdanji umetniški vodja Slovenskega ošteta; razne umetne in narodne pesmi sta pa vadila oz. utrjevala prof. Zorko Harej in g. Janko Ban.

Organizacijsko in strokovno je tečaj vodil predsednik Zveze cerkvenih zborov prof. Zorko Harej. Urnik je bil urejen tako, da so tečajniki opravili študijski del v predpoldanskih urah. Popoldnevi so bili tako na razpolago za izlete v bližnje kraje, pri katerih so se pevci seznanjali s preteklostjo Koroške in s sedanjimi razmerami, v katerih žive Koroški Slovenci. Dragocen mentor je bil pri teh izletih dr. Metod Turnšek, župnik na Rebrci. Tečajnike je v njihovi pevski sobi obiskal tudi dr. Zerzer, prof. zgodovine na slovenski gimnaziji v Celovcu in tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev. Imel je pred zbranimi pevci poljudno predavanje o političnih in gospodarskih razmerah na Koroškem s posebnim oziranjem na narodne pravice naše manjšine. Po predavanju se je razvila živahna diskusija, pri kateri so pevci pokazali veliko zanimanje za težke razmere, v katerih žive Koroški Slovenci. Seveda so vsi prisotni zlahka ugotovili dvojno mero, ki jo uporabljajo avstrijske oblasti v zaščito lastne manjšine v Gornjem Poadižju ali pa v ignoriranju prav tako utemeljenih pravic slovenske manjšine na Koroškem.

Pvce je obiskal tudi dr. Reginald Vospersnik, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

POBUDA RADIA TRST A PISATELJEM MLADINSKIH RADIJSKIH IGER

Radijska postaja Trst A namerava v prihodnji sezoni obogatiti sporede za najmlajše z nizom izvirnih 15-20-minutnih radijskih iger, pravljič in zgodb. Napisali naj bi jih nalašč za to priložnost slovenski avtorji, ki stalno živijo v Italiji.

Dela, ki morajo biti napisana v dramski obliki ter morajo navajati tudi zvočno in glasbeno opremo, je treba predložiti do 30. oktobra tega leta v treh tipkanih izvodih na naslov: RAI - Radiotelevisione Italiana, Sede di Trieste, Slovenski programski odsek, TRST, ulica Fabio Severo 7.

Za dela, ki bi se odlikovala po izvirnosti in umetniški vrednosti, je predvidenih do 10 nagrad po 100.000 lir, od katerih je polovica pridržanih avtorjem rojenim po 1. januarju 1941. Radijska postaja želi namreč s to pobudo pritegniti k sodelovanju posebno pripadnike mlajšega rodu. V omenjenem znesku je zapopaden tudi avtorski honorar za prvo izvedbo.

Dela, ki bi po oceni programskega vodstva radijske postaje Trst A ne prišla v poštev za nagrado, a bi kljub temu bila primerna za oddajo, bo postaja odkupila z avtorskim honorarjem za eno izvedbo.

Vsak avtor prejme lahko največ po eno posebno nagrado.

Vsi, ki se želijo odzvati temu povabilu, dobijo natančnejše podatke na slovenskem programskem odseku tržaškega sedeža RAI v ulici Fabio Severo 7.

Na svojih popoldanskih izletih so pevci obiskali Korte, Djekše in Sele, kjer jim je domači župnik pokazal tudi novo, moderno zgrajeno cerkev. Tečajniki so obiskali tudi Št. Andraž, kjer je deloval veliki narodni buditelj in prosvetitelj škof Anton Martin Slomšek. Bili so tudi na zgodovinskem Krnskem gradu, v Št. Pavlu, pri Gospej Sveti in na Ostrci.

Za udobno počutje tečajnikov je skrbel rektor doma Katoliške Prosvete g. Jože Kopajnik in čč. sestre. Vsi tečajniki so bili s splošno organizacijo zelo zadovoljni, pridobili so dragocene napotke za svoje nadaljnje delo v cerkvenih zbiorih, obenem pa so se seznanili s težkimi razmerami, v katerih žive koroški Slovenci, razmerami, ki se niso prav nič spremenile na boljše, čeprav vladajo v deželi stranke, ki se proglašajo za demokratične, napredne, socialistične ali krščanske.

Prav v dnevih, ko se je vršil tečaj, so nemški šovinistični elementi oskrunili nek partizanski spomenik iz zadnje vojne. Kot odgovor so naslednji dan neki slovenski mladinci premazali cestne napise, ki so itak povsod izključno nemški. Akcija dokazuje, da so se, posebno mlajši Slovenci, že naveličali izbegavajočih obljub, s katerimi operirajo oblasti v vsej povojni dobi.

U. V.

VABILO

Krožek za družbena vprašanja Slovenskega kulturnega kluba prireja v soboto, 4. septembra 1971,

SREČANJE O MLADINSKIH VPRAŠANJH

Srečanje bo v Dragi pri Bazovici (Trst*). Začetek ob 9.30.

Na sporedu so trije referati o tem, kako mladina spremlja sodobna verska, narodna in socialna vprašanja.

Predavali bodo:

- Filip Warasch (Koroška*), predsednik mladinskega odseka mednarodne organizacije FUEV, o narodni situaciji danes;
- Rino Markič, kaplan iz Beneške Slovenije, o socialnih problemih v Benečiji in zavzetosti mladih za njihovo reševanje;
- predstavnik mladine iz Slovenije (Maribor) o problemih današnjega kristjana.

Po predavanjih bo sledil razgovor, nato skupno kosilo.

Prijave za kosilo in druga pojasnila na naslov: Slovenski kulturni klub, Trst, ul. Donizetti 3—I., ali po telefonu 768189 vsak dan od 16.000 do 19.00.

Prireditelji

Pojasnilo:

Draga je vasica za Bazovico pri Trstu. Do tja je moč priti po asfaltirani cesti: v Bazovici se odcepi proti Pesku, kmalu nato pa se ponovno odcepi na desno proti Dragi. Od Bazovice do Drage je približno 2 km. Iz Trsta v Bazovico vozijo avtobusi vsake pol ure s trga Oberdan.

Bil je dobrotnik človeštva

Pred 150 leti je bil rojen v švabskem kraju Würthshofen Sebastian Kneipp, znameniti propagator zdravljenja s svežo mrzlo vodo.

Njegov oče je bil reven tkalec in Sebastian je moral že kot otrok pomagati očetu pri delu. Rad bi bil postal duhovnik, a ni bilo denarja za študij. Ko pa se mu je le posrečilo priti v šole, je zbolel na tuberkulozi. Tedaj se je spomnil, kaj je bral v stari knjigi, ki jo je izdal v letu 1749 Johan Siegmund Hahn. V njej je Hahn opisoval zdravilno moč sveže vode. Kneipp je sklenil, da se bo ravnal po njegovih nasvetih. Začel se je pridno umivati z mrzlo vodo in utrjevali. Nekaj časa se je celo kopal vsako jutro v mrzli reki. In res je ozdravel.

Postal je pravi apostol zdravljenja s svežo vodo in svežim zrakom, z utrjevanjem telesa in

s snago, z zdravilnimi rastlinami, s hojo in pospešeno cirkulacijo krvi. Spoznal je, da je za zdravje potrebno tudi zdravo duševno življenje in zdrava prehrana. Ljudje so kar drli k njemu, da jih je zdravil, in imel je res velike uspehe. V bistvu je učil isto, kar uči moderna higijena, le da je v večji meri izkoristil stare izkušnje glede zdravilnih rastlin.

Zdravilniki so ga tožarili zaradi »šušmarstva«, nekateri pa so tudi spoznali pomen njegove zdravilne metode in mu pomagali. Nekaj težav so mu delali tudi cerkveni predstojniki, ki niso radi videli njegovega zdravniškega delovanja, ki ni spadalo — po njihovem — k dušnopastirski službi. Vendar se je uveljavil s svojo osebnostjo in s svojo metodo. Klicali so ga celo k raznim visokim osebnostim, da jih je zdravil. Tudi Cerkev ga je končno napravila zaradi njegovega človekoljubnega delovanja za prelata in ga nagradila z naslovom monsignor.

Njegova knjiga o zdravljenju z vodo in drugimi naravnimi sredstvi je prevedena tudi v slovenščino.

— o —

Nova revija »Slovenija«, ki je začela izhajati v Ljubljani, je vzbudila zaradi svoje aktualne vsebine in lepě opreme tudi med Slovenci na Tržaškem veliko zanimanje. Druga številka pa se je že močno zavlekla.

Izšel je novi Hrvatski pravopis, ki pomeni nov poudarek samostojnega hrvaškega knjižnega jezika. Konec je torej »srbsko-hrvaškega« ali »hrvaško-srbskega« jezika, ki je uradno veljal skoro sto let, od znanega dogovora med Srbom Vukom Karadžićem in nekaj hrvaškimi jezikoslovci na Dunaju.

V Egiptu se je začel v sredo proces proti 91 obtožencem, ki jih dolžijo poskusa državnega udara v maju. Med obtoženci sta bivši podpredsednik Egipta Ali Sabri in več bivših ministrov. Proces je bil po prvem dnevu odložen do začetka septembra, da bi branivci lahko preučili akte obtožnice.

(dalje)

VELIČASTNI MARIJANSKI KONGRES NA HRVAŠKEM

(Nadaljevanje s 3. strani)

Slovesnost kongresa je povzdignila prisotnost štirih kardinalov in papeževega legata Franja Šeperja, ki je 12. avgusta prispel v Zagreb zaključit študijski kongres in odpret ljudsko praznovanje v čast Materi Božji.

Tuji gostje se ne morejo iznebiti radovednosti: kako se bodo verske manifestacije mogle razviti v tej deželi. Položaj verskih združb in zlasti katoliške Cerkev v nedavni preteklosti namreč upravičuje to radovednost. Odjuga med Cerkvijo in državo počasi le napreduje. Zdaj pa ta marijanski kongres prinese pravo in seveda prijetno presenečenje: oblasti hite izkazovati vso vljudnost in pozornost udeležencem kongresa, pomoč organizatorjem, prirejajo sprejeme škofom in predavateljem, jim nudijo izbrane umetniške prireditve, dajo na voljo obilen vojni park za prevažanje romarjev, se podvzajajo na novo urediti in asfaltirati glavno cesto k romarski cerkvi v dolžini dvajset kilometrov, mobilizirajo prometnike na velikem področju okrog Bistrice.

Sodobno kmetijstvo

Vzorčna kmetija v Malem polju pri Colu

Pogled h kmetom onstran meje

Kmetija Lojzeta Preglja leži v zaseлку Malo polje, 612 m nad morjem blizu Cola. Matičeva kmetija, kot jo imenujejo domačini, je ena izmed prvih vzorčnih kmetij v Sloveniji. Pobudo za preusmeritev kmetije sta dala Kmetijski zavod v Novi Gorici in kmetijska vinarska zadruga Vipava. Program za bolj intenzivno pridelovanje in preusmeritev kmetije je v letu 1967 izdelal Zavod za ekonomiko kmetijstva pri Kmetijskem inštitutu Slovenije.

Pregljevi so preusmeritev začeli praktično iz nič. Gospodarska poslopja so sicer stala, toda z ekstenzivnim gospodarjenjem niso mogli zadostiti večkrat niti najnujnejšim življenjskim potrebam. Z izredno delavnostjo in družinsko harmonijo sta se Lojze (42 let) in Nevenka Pregelj (40 let) le izkopal iz težav. Danes sta ponosna na to, kar sta v slabih štirih letih ustvarila. Vesta sicer, da bo treba še precej vlagati v kmetijo, da bo treba še potrpeti in stisniti zobe, toda začetek je bil tako spodbuden, da sta oba prepričana v boljše bodočnost.

Po navodilih strokovnjakov

Zemlja v dolini, kjer se nahaja zaselek Malo polje, je na prvi pogled zelo rodovitna. Res ni slaba, je pa izredno plitka, kar nemožna globljo obdelavo. Pod plitvo ornico leži prod. Zemljo so nekoč očistili Lojzetovi predniki, vendar je v okolici Malega polja še vedno precej skal, ki ovirajo košnjo in spravilo sena. Prva ugotovitev strokovnjakov, ki so obiskali Matičetovo kmetijo, je bila, da je treba upoštevati in izkoristiti naravne razmere te doline. Glede na podnebje — letno imajo nad 2000 mm padavin — tla

in gospodarska poslopja je bilo jasno, da je osnovna pridelava na tej kmetiji lahko le govedoreja.

Lojze se je odločil za preobrat

Ko so Lojzetu razložili preusmeritveni načrt, ga je z veseljem sprejel. Vedel je namreč, da dotedanji način gospodarjenja ne bo dal dovolj dohodkov niti za skromno življenje. Tako je prišel do spoznanja, da mora na kmetiji priti do nekega preobrata, ali pa vse skupaj pustiti in se zaposliti zunaj kmetijstva, kot je to naredil že marsikdo pred njim. Lojze se je odločil za prvo.

Preusmeritveni program, ki ga je izdelal, kot omenjeno, Kmetijski inštitut Slovenije, je začel uresničevati že v letu 1967. Takrat je začel tudi voditi blagajniško knjigo in dnevnik dela. V letu 1967 je kupil traktor, sledila je kosilnica Alpina, pa obračalnik in grabljalnik, molzni stroj in končno nov traktor Zetor z vsemi priključki. Pri hranilno-kreditni službi kmetijske vinske zadruge je dobil tudi kredite. Prve je že odplačal. Posojilo za nakup traktorja v višini 30.000 ND bo odplačal v štirih letih.

Vso pozornost travi

zže od vsega začetka preusmeritve je največ pozornosti posvečal prav intenziviranju travinja. Prvič je prišel v stik z mineralnimi gnojili. Z gnojenjem se je pridelek sena povečal od 34 stotov na hektar v letu 1967 na 44 stotov na hektar v letu 1970, pridelek škrobne vrednosti pa od 750 na 1300 kilogramov na hektar. Zaradi tako zastavljenega gospodarjenja so sledili nadaljnji uspehi. Uspehe je zabeležil tudi pri krompirju. Zamenjal

je izrojeno seme, zemljo pa izdatno pognojil. Hektarski pridelek krompirja je povečal od 113 stotov leta 1967 na 283 stotov v letu 1968. Lepe rezultate je dosegel tudi pri mlečnosti krav. Zaradi upadanja odkupne cene mleku se je to dobro poznalo. Mlečnost se je s kvalitetnejšim senom stalno povečevala medtem ko porabe močnih krmil ni dosti povečal. Mlečnost krav — v hlevu ima 7 krav, telico, 5 bikcev-pitancev — se je v obdobju štirih let povečala od 1811 litrov na 2476 litrov na kravo.

Temeljito se je popravilo tudi življenje

Se bi lahko naštevali, kajti Lojze in Nevenka sta dosegla še marsikaj. Čaka ju seveda še dosti novih nalog, tako npr. preureditev ali celo gradnja novega hleva, dodatna mehanizacija, še nadaljnje povečanje pridelkov na travinju (kjer je sicer imel doslej največje uspehe). Ves denar vlaga v kmetijo, da bi si tako zagotovil še lepše življenje, ki se je pa že temeljito spremenilo. O tem zna marsikaj povedati tudi Lojzetova žena Nevenka, ki skrbi za knjigovodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega dragega

SLAVKA ANDRÉE-ja

se v imenu vsega sorodstva najtopleje zahvaljujem vsem, ki so nam v tej težki uri stali ob strani, ga obsuli s cvetjem in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča žena Milena

NAŠE SOŽALJE

V Trstu je nenadno umrl znani trgovec-izvoznik g. Aleksander Goljevšček. Njegovi družini izrekata uredništvo in uprava Novega lista iskreno sožalje.

F.J. * 87 S M R T V POMLADI

»Gotovo, da je,« je dejal Tine bolj prijazno.
»In tudi polno vedrine. Sije ji iz oči in obraza.«
»Res je.«
»Samo ti se ne drži preveč resno in leseno ob njej, veš. To je mestno dekle, dvomim, da so ji všeč leseni fantje.«
»Ali res napravim tak vtis?«
»Ne. Hotel sem te le opozoriti.« Ker si moj prijatelj, Tine, in ti želim srečo.«
»Vem Janez. Kako pa je z Jelko? Ali kaj piše?«
»Piše, A več jaz kot ona. Saj to je tisto. Rad bi spravil stvar na čisto. Toda od daleč je težko. Zato bom šel takoj v začetku počitnic v Slovenj Gradec, da se pogovoriva. Morda mi ne verjame, da mislim resno. Pravi, da je v Ljubljani in zlasti na univerzi toliko lepih deklet, da je nemogoče, da se ne bi v katero zaljubil. Zato da jo najbrž samo vlečem, ker se mi lepo zdi, da so dekleta zaljubljena vame in mi pišejo. Vidiš, taka pisma mi pisari, čeprav vem, da sem ji všeč, kot ona meni. Hočem pa, da ve, da jo imam res rad. Zato moram tja. In to je vzrok, da ne morem s teboj v Haloze.«
»Saj te lahko počakamo.«
»Nima pomena, ker ne vem, kdaj se vrnem iz Slovenj Gradca. Poznam se s tamkajšnjim župnikom in me vabi, da bi se ustavil kak teden pri njem. Skušnjava je prevelika, saj veš. Poleg tega bi rad

malo proučeval pohorsko narečje tam okrog. Zdi se mi, da Ramovž glede štajerskih narečij ni preveč zanesljiv. Morda si nabere dovolj snovi za tezo ali vsaj za dobro seminarsko nalogo.«
»Škoda. Rad bi, da bi bil z nami. Ti znaš videti. In tudi pisati.«
»Tega se boš naučil tudi ti, če že ne znaš, in tudi oni drugi, ki bodo šli s teboj. Jaz pa Haloze pravzaprav že dobro poznam, saj je iz naše Prlekije le dobro uro hoda do njih. Upam, da mi ne boš zameril, če ne grem z vami.«
»Ne bom.«
»Sicer pa se bova v počitnicah zagotovo videla. Oglasil se bom pri tebi, ko se bom vračal iz Slovenj Gradca. Upam, da boš doma.«
»Ne vem. Veliko se v teh počitnicah ne bom mudil doma. Rad bi si spet nekaj zaslužil z delom.«
»No, oglašil se bom, pa če te najdem ali ne.«
»Že dolgo se nista bila tako pristržno pogovorila, čeprav sta se skoro vsak dan videla na univerzi, v klubu ali v Ljudski kuhinji. Toda vedno se je mudilo enkrat enemu drugič drugemu. Zdaj pa sta bila oba vesela, da sta se dobila in se spet enkrat pošteno pogovorila.«
V soboto je že tričetr na štiri čakal pred Opero. Majda je prišla točno in njen prihod je kot navadno

začutil z vsem svojim bistvom, še preden jo je zagledal. Bil je lep, topel sončni dan in sonce se je bleščalo v njenih svetlih laseh, ko je šla proti njemu. Na roki je nesla zavitek.

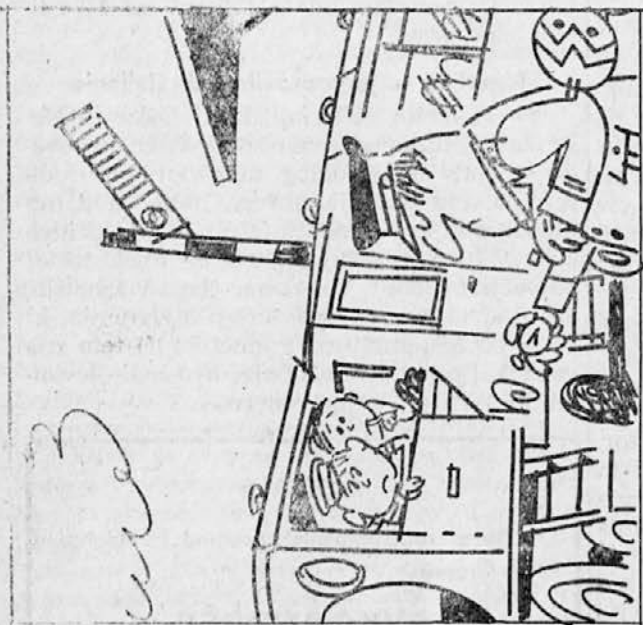
»Daj sem, bom nesel jaz.«
»O ne, samo blago za obleko je, to pa moram že sama nesti.«
»Moraš?«
»No, pa morem, če ti je tako bolj prav. Sicer pa ni težko. In se tudi ne spodobi, da bi moški nosili take ženske zavitke.«
»Naj bo.«
»Upam, da to ni žrtev zate?« je rekla poredno in ga pogledala.
»Ne, ni.«
»Hvala Bogu potem sva lahko kljub temu prijatelja, ali ne?«
»Upam.«
Tako sta v rahlo zafrkljivem pogovoru prehodila nekaj cest, dokler se ni ustavila pred vhodom neke hiše na Mestnem trgu.
»Tu stanuje šivilja.«
»Počakal te bom.«
»Morda bo dolgo trajalo. Mora mi vzeti mere.«
Začuden jo je pogledal. »Saj veš, da te bom počakal. Ni važno, koliko časa bo trajalo.«
»Hvala,« je rekla. Videl je, da je zardela. Pogledala ga je in njene oči so bile čudno pristržne in zgovorne, čisto v nasprotju s prejšnjim odrezavim tonom njenih besed, ki ga je bil spravljal v rahlo zadrego.

(dalje)

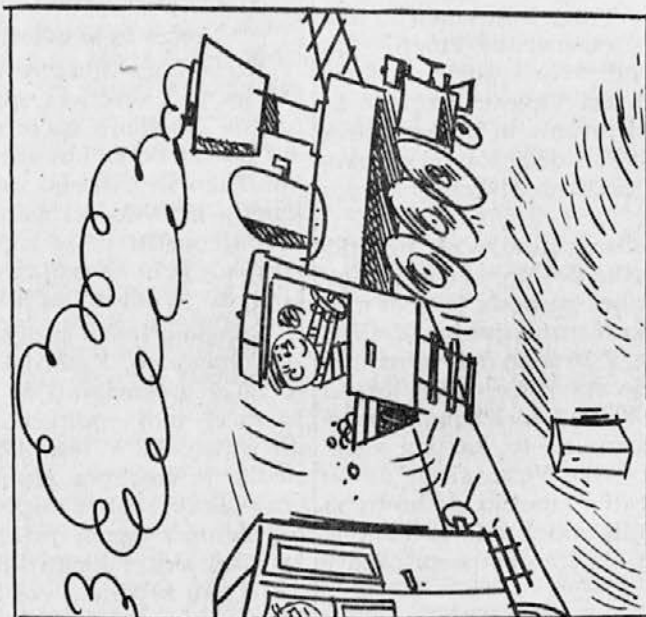
Piše B.T. riše M.B.

S POLNO PARO 4 na morje

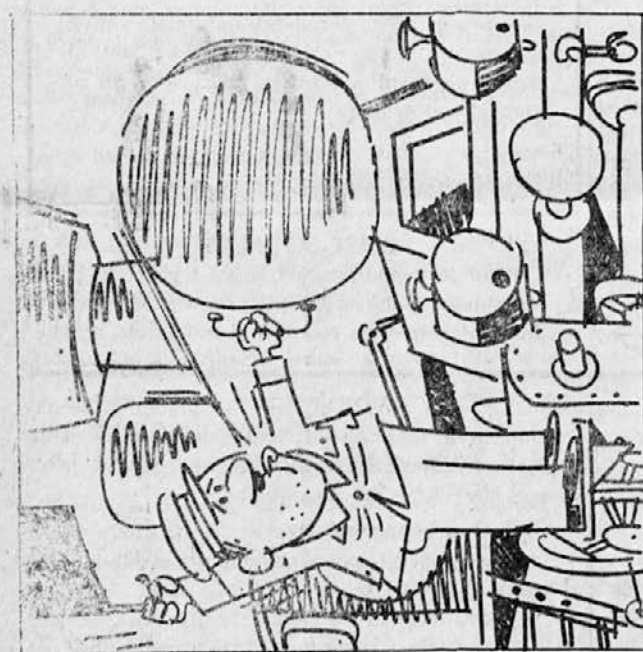

Iz prometne pisarne je stopil prometnik. Še enkrat je pogledal na uro, potem pa je dvignil loparček. Blaž je dal paro. Kaj pa je mogel drugega? Vlak je potegnil.

Svojeci na peronu so veselo mahali onim v vagonih, nekateri so se cemerili. Tudi strojevodji in kurjaču je šlo na jok!

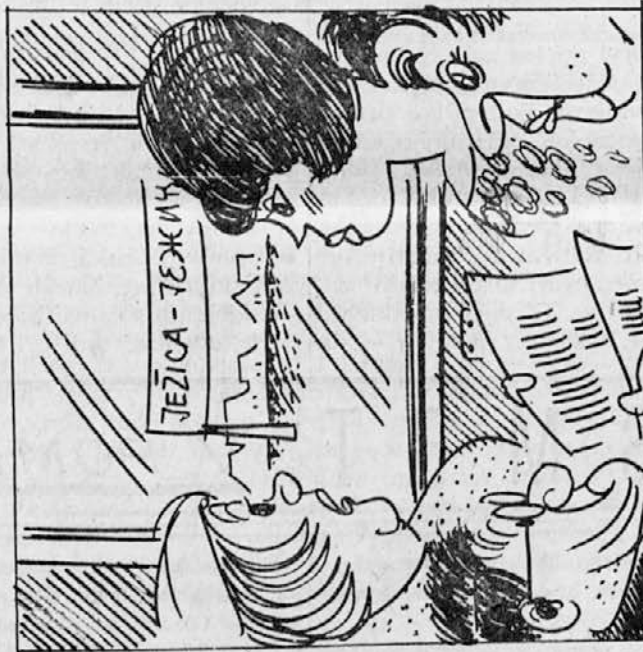

Na Ježici seveda ni izstopil noben potnik. »Izstopila je samo — lokomotiva! Kako? Tomaž je odpel kljuko med lokomotivo in vagoni. Blaž je zagrabil za volan, dal paro in — zavil s proge na kolovoz med njivami. Še preden so potniki in sprevozniki na vlaku kaj opazili, je lokomotiva odvihrala čez polje in se mimo predmestnih hiš juvnaško spustila na glavno cesto, vpadnico.

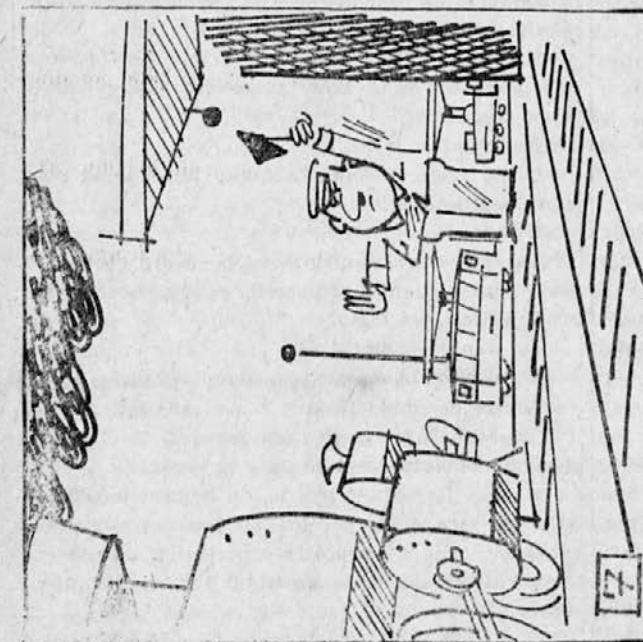
Sopihala sta počasi naprej. Lojze je odganjal nadležne potnike s tira. Kam neki ju je vodil?

Na koncu perona je stal vlak brez lokomotive. Prav tja ju je privedel Lojze. Gibčno je odskočil, zgrabil kavelj in ju pripel k vlaku. Zdaj sva pa v kaši! sta menila naša junaka. In res sta bila!

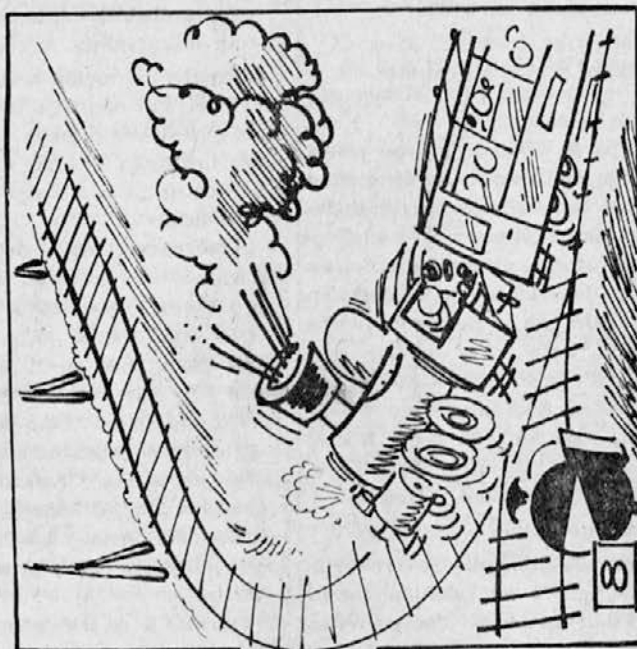
Za lokomotivo je preskočil kretinico ves vlak. Odpeljali so se namesto v Trst proti — Kamniku!

Gospo v kupejih, ki so se bile namenile v Trst po najlon nogavice, so se začele na glas razburjati. Potegnile so zasilno zavoro. Vlak se je ustavil v predmestju, prav tam kjer stoji tabla z napisom Ježica. Kamničan je svoje čase tu ustavljal...

7. Strojevodji je postalo nekoliko vroče. Ni pričakoval take zmešnjave tirov. Kako bosta našla onega, ki pelje na morje?

V tem ju je zapazil premikač Lojze. Prišvedral je k lokomotivi in stopil na stopničko. Začel je vrteti svojo rdečo zastavo. Zraven je živo piskal, kar je najbrž pomenilo: Napreji!

8. »Kako se izmaževa?« je zastokal Blaž. »Ne skrbi,« ga je potolažil Tomaž. Privlekel je s police velik star volan in ga nataknil na drog. »Na prvi postaji jo pobriševala« je pristavil.

Medtem se je lokomotiva potila pred neznanstvim bremenom. Pisala in poskakovala je kot kljuse pred senenim vozom. Na kretnici pa je preskočila na napačen tir...